

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішенням Ради адвокатів України
№ 123 від 01 червня 2013 року
із змінами і доповненнями, внесеними
рішенням Ради адвокатів України №185
від 27 липня 2013 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОМІЧНИКА АДВОКАТА

Положення про помічника адвоката (далі - Положення) затверджено відповідно до вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і визначає єдині засади організації, правовий статус та умови діяльності особи, яка займає посаду помічника адвоката (далі - помічник адвоката) та регламентує умови і порядок використання адвокатами при здійсненні своєї професійної діяльності праці помічників.

1. Загальні положення

1.1. Визначення основних термінів.

У цьому Положенні нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

Адвокат - фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставі та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

Помічник адвоката - фізична особа, яка здійснює діяльність на підставі та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Кодексом законів про працю України та цим Положенням;

Повна вища юридична освіта - повна вища юридична освіта, здобута в Україні, а також повна вища юридична освіта, здобута в іноземній державі та визнана в Україні в установленому законом порядку.

1.2. Правова основа діяльності помічника адвоката.

1.2.1. Правовою основою діяльності помічника адвоката є Конституція України, Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Кодекс законів про працю України, інші законодавчі акти, це Положення та акти НААУ.

1.3. Принципи та засади діяльності помічника адвоката.

1.3.1. Діяльність помічника адвоката здійснюється на принципах верховенства права, законності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів.

1.3.2. Помічник адвоката здійснює свою діяльність на всій території України виключно за письмовим або усним дорученням адвоката та за її межами, якщо це не суперечить законодавству іноземної держави.

1.3.3. Помічники адвоката працюють на підставі трудового договору (контракту), укладеного з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, з додержанням вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і законодавства України про працю.

1.3.4. Адвокат іноземної держави, якого включено до Єдиного реєстру адвокатів України, може мати помічника, який діятиме виключно в межах повноважень, наданих адвокату іноземної держави, з оформленням їх трудових відносин з додержанням вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та законодавства України про працю.

2. Набуття статусу помічника адвоката. Організаційні форми праці помічника адвоката

2.1. Помічник адвоката.

Помічником адвоката може бути фізична особа, яка:

2.1.1. є громадянином України або іноземним громадянином, чи особою без громадянства, які у встановленому порядку отримали дозвіл на працевлаштування в Україні на посаду помічника адвоката;

2.1.2. має повну вищу юридичну освіту;

2.1.3. володіє державною мовою.

2.2. Не може бути помічником адвоката особа, яка:

2.2.1. має непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення тяжкого, особливо тяжкого злочину, а також злочину, за який призначено покарання у вигляді позбавлення волі;

2.2.2. визнана судом недієздатною чи обмежено дієздатною;

2.2.3. щодо якої прийнято рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, - протягом двох років із дня прийняття рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

2.2.4. звільнена з посади судді, прокурора, слідчого, нотаріуса, з державної служби або служби в

органах місцевого самоврядування за порушення присяги або вчинення корупційного правопорушення, - протягом трьох років з дня такого звільнення.

2.3. Вимоги щодо несумісності.

Несумісною з діяльністю помічника адвоката є:

- 2.3.1. перебування на посадах, зазначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»;
- 2.3.2. військова або альтернативна (невійськова) служба;
- 2.3.3. нотаріальна діяльність;
- 2.3.4. судово-експертна діяльність.

3. Внесення даних про помічника адвоката до ЄРАУ

- 3.1. Рада адвокатів регіону вносить дані про помічника адвоката до ЄРАУ у відповідності до Порядку ведення ЄРАУ, затвердженого Радою адвокатів України, та видає помічнику посвідчення помічника адвоката в 30-ти денний строк із дня надходження заяви про внесення даних про помічника адвоката до ЄРАУ.
- 3.2. Адвокат, адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання, які уклали трудовий договір з помічником адвоката (заявник), звертаються із заявою про видачу посвідчення помічника адвоката та внесення відомостей про помічника адвоката до ЄРАУ.
- 3.3. У випадку оформлення трудових відносин з адвокатом, що здійснює адвокатську діяльність індивідуально, заява подається до Ради адвокатів регіону за адресою робочого місця адвоката згідно даних ЄРАУ;
- 3.4. У випадку оформлення трудових відносин з адвокатським бюро чи адвокатським об'єднанням, заява подається до Ради адвокатів регіону за адресою робочого місця згідно даних ЄРАУ конкретного адвоката, помічником якого оформляється особа.
- 3.5. До заяви про внесення даних про помічника адвоката до ЄРАУ та видачу посвідчення помічника адвоката додаються наступні документи:
 - 3.5.1. письмова згода помічника адвоката на обробку його персональних даних і на проведення перевірки повноти та достовірності повідомлених ним відомостей, зобов'язання про надання необхідних для перевірки документів на запит Ради адвокатів регіону (Додаток №2).
 - 3.5.2. Нотаріально посвідчена копія документа державного зразка, що підтверджує здобуття помічником адвоката повної вищої освіти за наступними спеціальностями: «Правознавство», «Правоохоронна діяльність», «Міжнародне право»;
 - 3.5.3. документ встановленої форми (довідка, витяг) про відсутність у такої особи судимості, виданий компетентним органом;
 - 3.5.4. довідка медичної установи про стан здоров'я помічника адвоката, відсутність обмежень за видом працевлаштування (праці);
 - 3.5.5. копія паспорта помічника адвоката;
 - 3.5.6. копія реєстраційного номера облікової картки платника податків, за винятком випадків, коли особа відмовилася від отримання такого номеру через релігійні переконання;
 - 3.5.7. копія трудової книжки з записом про прийняття на роботу особи в якості помічника адвоката із зазначенням прізвища, імені, по-батькові адвоката, помічником якого така особа прийнята на роботу;
 - 3.5.8. копія наказу про прийняття на роботу в адвокатське бюро, адвокатське об'єднання помічника адвоката з зазначенням прізвища, імені, по батькові адвоката, помічником якого така особа прийнята на роботу;
 - 3.5.9. трудовий договір (контракт) (оригінал для огляду) та копія з відміткою про його реєстрацію в державній службі зайнятості у встановленому законом порядку (для адвокатів, що здійснюють свою діяльність індивідуально (самозайнятих осіб);
 - 3.5.10. автобіографія помічника адвоката.
 - 3.5.11. 3 (три) фотографії помічника адвоката, розміром 3 см на 4 см (фотографія може бути надана на електронному носії).
 - 3.5.12. Копія квитанції або платіжного доручення з відміткою банківської установи про його виконання про сплату за посвідчення помічника адвоката;
 - 3.5.13. Копія квитанції або платіжного доручення з відміткою банківської установи про його

виконання про сплату внеску за внесення до Єдиного реєстру адвокатів України інформацією даних про помічника адвоката.

- 3.6. У разі ненадання вказаних в п. 4.5. цього Положення документів, Рада адвокатів регіону повідомляє заявника про необхідність усунення цих недоліків у 30 денний строк. У разі, якщо у встановлений строк недоліки не будуть усунені, така заява разом з додатками повертається Заявнику.
- 3.7. Посвідчення помічника адвоката видається Заявнику особисто або на підставі довіреності, оформленої у відповідності до Закону (адвокати, що здійснюють свою діяльність індивідуально надають довіреність, посвідчену нотаріально, а у випадку адвокатських бюро та адвокатських об'єднань така довіреність оформлюється на бланку юридичної особи, містить підпис керівника та скріплюється печаткою).
- 3.8. Рада адвокатів регіону веде журнал видачі посвідчень помічника адвоката (Додаток 3), в якому особа, що отримує таке посвідчення, ставить свій підпис про його отримання.

4. Посвідчення помічника адвоката

- 4.1. Посвідчення помічника адвоката видається Радою адвокатів регіону за підписом Голови Ради адвокатів регіону.
- 4.2. Посвідчення помічника адвоката є строковим і видається на 1 рік.
- 4.3. Посвідчення помічника адвоката видається на платній основі. Плата за посвідчення помічника адвоката не повинна перевищувати витрати на його виготовлення.
- 4.4. Внесок за доповнення даних Єдиного реєстру адвокатів України про помічника адвоката не повинен перевищувати 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати, що встановлена на день оплати.
- 4.5. Зазначені платежі підлягають сплаті на користь Ради адвокатів регіону:
 - при первісному внесенні запису про помічника до ЄРАУ;
 - при підтвердженні запису при продовженні строку дії трудового договору (контракту) з помічником адвоката;
 - у разі повторній видачі у випадку втрати чи псування.
- 4.6. Платником зазначених платежів є адвокат, адвокатське бюро чи адвокатське об'єднання, яке уклало трудовий договір (контракт) з помічником адвоката.
- 4.7. Розмір внеску є єдиним (однаковим) по всій Україні.
- 4.8. Радою адвокатів регіону, в межах розміру, встановленого в п. 4.3. цього Положення, може бути встановлено інший розмір плати, про що протягом 10 днів з дня прийняття відповідного рішення повідомляється Рада адвокатів України
- 4.9. Посвідчення помічника адвоката підтверджує його особу та повноваження.
- 4.10. У разі припинення трудових відносин з адвокатом (розірвання трудового договору, контракту), помічник адвоката повинен повернути своє посвідчення Раді адвокатів регіону, а адвокат, протягом 24 годин, - повідомити про припинення трудових відносин з помічником адвоката.
- 4.11. Посвідчення помічника адвоката повинно включати в себе:
 - 4.11.1. номер та серію;
 - 4.11.2. прізвище, ім'я, по батькові помічника адвоката;
 - 4.11.3. фотографію помічника адвоката;
 - 4.11.4. прізвище, ім'я, по батькові та номер свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю адвоката, у якого особа працює помічником;
 - 4.11.5. дату видачі та дату, до якої посвідчення є дійсним;
 - 4.11.6. найменування Ради адвокатів регіону, яка видала посвідчення;
 - 4.11.7. прізвище, ім'я, по батькові Голови Ради адвокатів регіону, що видав посвідчення;
 - 4.11.8. підпис Голови Ради адвокатів регіону, що видав посвідчення;
 - 4.11.9. печатку Ради адвокатів регіону, яка видала посвідчення.
- 4.12. Рада адвокатів регіону приймає рішення щодо внесення даних про помічника адвоката до ЄРАУ та видачі посвідчень помічника адвоката на черговому засіданні. У разі дострокового припинення дії трудового договору помічника адвоката, Рада адвокатів регіону приймає рішення про анулювання запису в ЄРАУ та посвідчення помічника.

- 4.13. Помічник адвоката надає Раді адвокатів регіону згоду на збір та обробку його персональних даних згідно з вимогами чинного законодавства.
- 4.14. Втрата помічником адвоката посвідчення помічника адвоката вважається порушенням трудової дисципліни, за яке адвокатом застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді попередження, встановлене цим Положенням.
- 4.15. Особа, яка не має посвідчення помічника адвоката встановленого зразка та дані про яку не внесено до Єдиного реєстру адвокатів України, не має статусу помічника адвоката та права виконувати пов'язані з цим статусом дії.
- 4.16. Після припинення дії трудового договору (контракту), посвідчення помічника адвоката повертається Раді адвокатів регіону для знищення, про що складається акт, який зберігається в особовій справі помічника адвоката.
- 4.17. У разі припинення або зупинення права на заняття адвокатською діяльністю адвоката, дані про помічника якого було внесено до ЄРАУ, посвідчення помічника такого адвоката автоматично анулюється.
- 4.18. Зразок посвідчення помічника адвоката є єдиним в Україні згідно форми, встановленої Радою адвокатів України (Додаток № 1).
Внесок за доповнення ЄРАУ інформацією про помічника адвоката зараховується на поточні рахунки Рад адвокатів регіонів у банківських установах, що відкриті ними для прийняття щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, та розподіляється у такому співвідношенні: 70% залишається в розпорядженні Ради адвокатів регіону, а 30% перераховується на банківський рахунок Національної асоціації адвокатів України. В день надходження таких коштів (або з метою економії витрат на банківське обслуговування - один раз на тиждень) Рада адвокатів регіону здійснює автоматичне відрахування (по договору про договірне списання, укладеного з банком) на банківський рахунок Національної асоціації адвокатів України.

5. Особова справа помічника адвоката

- 5.1. Особова справа помічника адвоката формується та зберігається в Раді адвокатів регіону.
- 5.2. Особова справа складається з документів, вказаних в статті 4 цього Положення.
- 5.3. Термін зберігання особової справи помічника адвоката становить 75 років.

6. Відповідальність

- 6.1. Адвокат (адвокатське бюро, об'єднання) несе повну відповідальність за дії помічника адвоката.
- 6.2. Адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) несе матеріальну відповідальність, передбачену КЗпП, перед третіми особами, у разі завдання матеріальної шкоди помічником адвоката при виконанні доручень.

7. Адвокатська таємниця

- 7.1. Помічник адвоката зобов'язаний зберігати адвокатську таємницю. Помічник адвоката не вправі розголошувати відомості, які становлять адвокатську таємницю, використовувати ці відомості у своїх інтересах або в інтересах третіх осіб.
- 7.2. Помічник адвоката не може бути допитаний з питань, що становлять адвокатську таємницю.
- 7.3. На помічника адвоката поширюється дія Правил адвокатської етики в частині, що стосується його діяльності.
- 7.4. Розголошення адвокатської таємниці є дисциплінарним проступком, за який до помічника адвоката застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді звільнення (дане дисциплінарне стягнення є іншим дисциплінарним стягненням, що може бути застосоване до помічників адвоката, як того вимагає стаття 147 Кодексу законів про працю України, і встановлене цим положенням).

8. Права та обов'язки помічника адвоката

- 8.1. Помічник адвоката (адвокатського бюро, об'єднання) має право:
 - 8.1.1. користуватися інформаційними базами даних, телекомунікаційними мережами та спеціальною літературою адвоката;
 - 8.1.2. вносити пропозиції щодо організації своєї роботи;

- 8.1.3. за погодженням з адвокатом брати участь у конференціях, семінарах, круглих столах, форумах, інших науково-практичних заходах, проходити стажування;
 - 8.1.4. брати участь у нарадах, зборах трудового колективу та інших заходах відповідного адвокатського бюро, адвокатського об'єднання;
 - 8.1.5. підвищувати свій професійний рівень у системі підготовки та підвищення кваліфікації адвокатів;
- 8.2. Помічник адвоката (адвокатського бюро, об'єднання), за умови надання письмової згоди клієнтом адвоката (адвокатського бюро, об'єднання), має право:
- 8.2.1. брати участь у попередній підготовці судових справ до розгляду, за дорученням адвоката готувати проекти запитів, листів, позовних заяв, інших матеріалів, пов'язаних із розглядом конкретної справи, інших процесуальних документів, які використовуються адвокатом;
 - 8.2.2. за дорученням адвоката отримувати відповіді на адвокатські запити, робити витяги з матеріалів адвокатського дос'є, робити копії та витяги з документів, наданих у розпорядження адвоката клієнтом;
 - 8.2.3. бути присутнім під час консультацій адвоката, під час проведення слідчих дій та в судових засіданнях;
 - 8.2.4. збирати документи та інші матеріали, необхідні адвокату для виконання прийнятих ним доручень;
 - 8.2.5. виконувати доручення правового характеру, вести за дорученням та під контролем адвоката нескладні судові справи та надавати консультації з питань законодавства.
 - 8.2.6. здійснювати інші дії, не заборонені законодавством.
- 8.3. Помічник адвоката зобов'язаний:
- 8.3.1. своєчасно та якісно виконувати доручення адвоката;
 - 8.3.2. дотримуватися строків підготовки документів та виконання доручень;
 - 8.3.3. постійно підвищувати свій професійний рівень та кваліфікацію;
 - 8.3.4. дбайливо ставитись до майна адвоката (адвокатського бюро, адвокатського об'єднання);
 - 8.3.5. не допускати порушень прав і свобод людини та громадянина;
 - 8.3.6. дотримуватись норм адвокатської етики;
 - 8.3.7. зберігати адвокатську таємницю.
- 8.4. Для застосування пільги (звільнення від проходження стажування осіб, що мають стаж роботи помічником адвоката протягом одного року) особа, яка успішно склала кваліфікаційний іспит і має намір отримати свідоцтво про право заняття адвокатською діяльністю, подає до Ради адвокатів регіону разом з іншими, передбаченими законодавством України та актами Національної асоціації адвокатів України (Ради адвокатів України) документами, додатково довідку компетентного державного органу про те, що протягом строку працевлаштування на посаді помічника адвоката роботодавцем сплачувався Єдиний соціальний внесок за такого помічника адвоката до державного бюджету України у встановленому законом порядку та розмірі.

9. Права та обов'язки адвоката

- 9.1. Адвокат (керівник та члени адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) має право:
- 9.1.1. здійснювати керівництво діяльністю помічника адвоката;
 - 9.1.2. давати доручення правового характеру помічнику адвоката в порядку і межах, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Положенням та іншими нормативно-правовими актами;
 - 9.1.3. достроково розірвати трудовий договір (контракт) з помічником адвоката у таких випадках:
 - 9.1.3.1 за згодою сторін;
 - 9.1.3.2 за власним бажанням помічника адвоката;
 - 9.1.3.3 на загальних підставах, передбачених ст. 40, 41 КЗпП України;
 - 9.1.3.4 на умовах, що передбачені контрактом з помічником адвоката;
 - 9.1.3.5 з інших підстав, передбачених цим Положенням.
- 9.2. Адвокат (керівник та члени адвокатського бюро, адвокатського об'єднання) зобов'язаний:

- 9.2.1. ознайомити помічника із законодавством, що регламентує діяльність адвоката, його права та обов'язки, а також нормами адвокатської етики, та забезпечити їх дотримання помічником у частині, що відповідає його трудовим обов'язкам;
- 9.2.2. роз'яснити та забезпечити дотримання принципу конфіденційності помічником адвоката, а також проінформувати про вимоги щодо зберігання документів, переданих адвокату клієнтом, адвокатських дос'є та інших матеріалів, що містять конфіденційну інформацію;
- 9.2.3. забезпечити необхідний рівень компетентності помічника;
- 9.2.4. протягом строку дії трудового договору (контракту) здійснювати платежі обов'язкових нарахувань на оплату праці, а також соціального страхування і податків;
- 9.2.5. сприяти підвищенню кваліфікації помічника адвоката та його професійного рівня.

Додаток 1
До Положення про помічника
адвоката

Посвідчення помічника адвоката

Прапор

Герб

ПОСВІДЧЕННЯ ПОМІЧНИКА АДВОКАТА

Серія №

ФОТО

(прізвище)

Видане: « ____ »

20 ____ р.

ЗХ4

(ім'я)
(по батькові)

Дійсне до: « ____ »

20 ____ р.

Помічник адвоката

Голова (назва Ради адвокатів регіону)

Свідоцтво про право на заняття адвокатською

діяльністю Серія _____ № _____ від ____ р.

(підпис) М.П.

(прізвище та ініціали)

Додаток 2
До Положення про помічника адвоката

Я, _____, помічник адвоката, відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року №5076-VI даю згоду на оприлюднення на офіційному веб-сайті _____ моїх персональних даних, зазначених у документах, у зв'язку зі здійсненням трудової діяльності на посаді помічника адвоката. Зобов'язуюсь дотримуватись норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Правил адвокатської етики, Положення про помічника адвоката, затвердженого рішенням Ради адвокатів України №123 від 1 червня 2013 року, Кодексу Законів про Працю, а також вимог чинного законодавства України під час здійснення трудової діяльності на посаді помічника адвоката.

"__" _____ 2013 року

Додаток 3

**До Положення про помічника
адвоката**

ЖУРНАЛ реєстрації видачі посвідчень помічника адвоката

№	Прізвище, ім'я, по батькові особи, що отримує посвідчення помічника адвоката	Прізвище, ім'я, по батькові, номер свідоцтва адвоката, помічник якого отримує посвідчення	Дата та номер рішення Ради адвокатів про видачу посвідчення помічника адвоката	Номер посвідчення помічника адвоката	Дата видачі посвідчення помічника адвоката	Відмітка про отримання посвідчення помічника адвоката (дата/ підпис)